

På toppen av Store Svuku – et fristende mål.

(Arnt Even Bøe).

samarbeidende foreninger som har sitt medlemsmessige tyngdepunkt nærmere disse enn DNT. Så seint som i år ble driften av selvbetjeningshytta Lufsjå i utkanten av Hardangervidda overlatt til Tønsberg og Omegn Turistforening.

DNT har bare gode erfaringer med slike ordninger. De har åpenbare fordeler for begge parter. Lokalforeningsmedlemmene får et fotfeste i fjellet og en oppgave å samles om. Vi får et mer effektivt tilsyn og et billigere vedlikehold p.g.a. dugnadsånden som det er atskillig lettere å mobilisere i en liten forening enn i en stor, landsomfattende forening som DNT.

Det er nesten flaut å si det, men stort sett blir de hyttene vi «har satt bort» på denne måten, bedre tatt vare på enn de vi driver sjøl. Og egentlig er jo *det* veldig hyggelig!

Solskinnstur på Store Vengetind

Av ESTER AALBU ERIKSEN

Alle som har det minste forhold til fjellet får vel sine assosiasjoner når navnet nevnes.

Flotte fjell. Høge fjell. Ville fjell. Farlige fjell?

Romsdalshorn med varden nesten 1550 meter over Rauma kjenner de fleste som det klassiske turmålet for oss som tiltrekkes av vertikal natur. Den enorme pressedekninga, først klatrerne i Trollveggen og siden hopperne i Bruraskaret har fått, burde ha fjernet enhver tvil om hvor disse formasjonene fins og hva de representerer både i norsk og internasjonal fjellverden. Venge-tindane er heller ingen småjenter i det imponerende selskapet, der stortoppen rager nesten trehundre meter over Romsdalshorn. Kvandalstind og Kalskråtind er også staute naboer. Man bør satse på et langt liv og mye fritid skal alle turmulighetene her utforskes.

Det er ikke alle som har ei venninne som skulle kjøpe hytte og endte opp med en nedlagt konfeksjonsfabrikk ved Rødvenfjorden. Men det har Ruth. Og Ruth har vært skyldig i vellykka turer før, så etter å ha blitt invitert på Romsdalstur med konfeksjonsfabrikkbefaring, satte folk kursen dit både fra Oslo og Trondheim.

Gjengen som i løpet av fredagskvelden samla seg rundt Solveigs kjøkkenbord var snart godt i gang med å planlegge rutevalget for Romsdalshornsbestigninga neste dag. Ei rød sensommersol som sank i fjorden la ikke nettopp noen demper på forventningene til turen som venta.

Så ble det samling i Vengedalen en tidlig augustlørdag. Strålende vær. Solsvidde seterhus under utrolige fjell. Godt å være til. Noen var kjent i Romsdalsfjella fra før, og kunne heller tenke

Vengetind sett fra Vengedalen.

(Ester Aalbu Eriksen)

seg en ny tur på Store Vengetind framfor Romsdalshorn. Diskusjon.

Få minutter senere var det enighet om at dagens mål var Store Vengetind, og den ruta som frista mest var den opp vesteggen.

Det var visst noen sommerfugler som letta i magen et sted ved synet av veivalg og mål. Omlag 1300 meter nesten rett opp bratte fjellet, men for ei utsikt som måtte vente oss der oppe!

Klatreerfaringa var som vanlig utslagsgivende for taulagsinndeling, og ti personer blir fem taulag. Tau og anna utstyr ble fordelt, og så var det bokstavelig talt bare å gå løs på de mange høgdemetrene, hver i sitt eget tempo. Sola var godt i gang med å varme opp lufta, men sjøl om vi gikk i skyggen, forsvant flere og flere klesplagg i sekken.

Vatnet i små sildrebekker smaker utrolig godt når svetten siler, motbakkene synes å vare evig og terrenget blir stadig brattere.

Riktig spennende var det å lete seg veg oppover, finne godt feste for hender og riktig spennende var det å lete seg veg

oppover, finne godt feste for hender og føtter, kravle mellom store steinblokker og lure seg rundt framspring eller ta seg opp steile snørenner, aldri brattere enn at alt syntes å være under full kontroll. Litt mer enn spennende var en heller luftig passasje langs et galleri opp en flere meter høy vegg, men kraftig konsentrasjon om gode tak og korrekt vektoverføring, gjorde at vi snart kunne ofre oss for matpakka ved innsteget.

Innsteget er det stedet klatrefolket definerer terrenget som for bratt til å gå uten sikring, og kler seg ut i hjelm og seletøy, binder seg inn i tauet og henger på seg en masse isenkram (også kalt sikringsmidler). Innsteget til ruta opp vestveggen på Store Vengetind ligger på omtrent 1400 meter, altså nesten halvveis oppe.

Lise og Erik er godt i gang med første taulengden. Det ser lett ut, men så er ikke disse to noen nybegynnere i fjellveggen heller. Tanken streifer samtidig at det skulle sannelig vært artig å kunne sett bakover i tida; sett Carl Hall, Erik Norahagen og Matias Soggemoen da de som de første (man vet om) besteg Store Vengetind i 1882 - for hundre år siden. Hjelpemidlene deres var nok adskillig spinklere enn utstyret vårt, men naturgleda og spenningen ved å ta seg opp og mestre utfordringene var ganske sikkert den samme.

Med Stein først begynner vi på første taulengden, med Sven og Carl like bak oss. Snart kommer Kjell Ivar og Ruth etter. Så Hege og Hanne.

Varmt, tørt fjell, flotte tak og stadig mer imponerende utsikt jo høyre vi kommer. Vengevatnet blinker djupt under oss og veggen i dalbotnen smalner etterhvert som vi stiger. Veggen er et av resultatene av den omfattende Grytten-utbygginga først på 1970-tallet. Kraftledninger og høgspentmaster er ikke lenger særlig synlige fra vårt utsiktspunkt. og det er det ingen som klager over.

Isfjorden og tettbebyggelsen rundt dukker opp og enda mer av fjord og fjelle blir synlig. Vi ser Molde vest i synstranda.

Romsdalshorn ligger plutselig under oss det også, nesten redusert til en uskyldig liten haug(!), for sammenlikna med Trolltindane på andre sida av dalen blir det lite. Kjerringa, Gubben og Brura står omgitt av alle de andre pinaklene som

Under Holstind ser vi Åndalsnes. Lengst ute i synsranda sees Molde.

(Ester Aalbu Eriksen)

tilsammen utgjør det kjente galleriet på toppen av Trollveggen.

Idag er det visst ingen som kaster seg ut fra Bruraskaret heller. Det samme kan det være. Den aktiviteten er lett å avfeie som galskap - en farlig og hurtig overstått fornøyelse. Folk flest trekker gjerne raske paralleller til den formen for fjell-liv vi nyter nå. Klatring er også av mange sett på som «tøft og farlig» eller «meningsløs lek med liv», helt til man en dag prøver sjøl, blir fascinert og opplever hvordan mytene løser seg opp, fordi en plutselig har tilgang på en ny måte å oppleve på. Samtidig som man kommer opp i høyden og får sett naturen omkring fugleperspektiv, kommer mange smådetaljer på riktig nært hold. Flora-rikdommen avhenger av hvor høgt over havnivået en befinner seg. Mose og lav er det lite av i vegen vår, men nærkontakten med fjellet gir god anledning til å studere

Opp ei av de nordvendte snørennene - det er fo-rtsett langt igjen til toppen.

(Ester Aalbu Eriksen)

bergartene og mønstrene års erosjon har slipt i hyller og sva. Eneste animalske innslag denne dagen var en edderkopp med et ikke-identifisert insekt i nettet.

Klatring er å konkurrere med seg sjøl og å sprengre grensene for hva man tror man er i stand til. Å mestre. Et annet og kanskje enda viktigere aspekt er samarbeidet med taulagskameraten. Alt avhenger av at samspillet fungerer og at man kan stole på hverandre og kjenner til hvor begge har sine sterke og svakere sider. Artikkelforfatteren trodde lenge at for i det hele tatt å kunne klatre, måtte man ha en god porsjon rå muskelkraft og store mannsidealere innabords. Men stadig flere jenter begynner med denne sporten, og likestillingen opp vestveggen var upåklagelig - kvantiteten sett - det var fem av oss og vi utgjorde dermed halvparten. Med kjennskap til elementær teknikk og litt øvelse byr ikke denne ruta på særlige problemer. Den som har litt mindre av trening og innstudert teknikk, kommer også over det vanskeligste punktet på «Sjumetershammeren» som andrekvinne i tautet - lett skjelvende med skikkelig taudrag og gode råd underveis.

De åtte-ti taulengdene opp vestveggen på Store Vengetind går for å være den romsdalske parallellen til sørveggen på Store Skagastøltind i Hurrungane og sørøsthjørnet på Skarfjell i Innerdalen. Disse tre rutene regnes som klassikerne i hvert av de alpine områdene her til lands.

Fra Vengetind 1843 meter høge utsiktspunkt kan vi en dag som denne se både Innerdalsfjell og Hurrungtopper i det fjerne, sjøl om blågrå varmedis demper konturene lengst unna. Vi ser kjente Trollheims-profiler i nord. Snøhetta massivet stikker seg ubeskjeddent fram som det høgste punket i øst-sørøst. Bak Trolltindrekka mener vi å skimte Slogen og kanskje Kolåstind i sørvest. Pyttegga og de andre toppene i Tafjordfjella sees tydelig. En av nærmeste og kanskje mest karakteristiske toppene er Kalskråtind. Den har et nærmest rundt krater som i stedet for lava er fylt med snø, is og blånende bresprekker. Uten tvil et spennende mål for en senere tur.

Det er lett å fortape seg i så mye vakker og uendelig natur på en

gang. Tilsammen kan vi peke ut mange kjente navn, minnes tidligere turer, og plutselig er flere nye under planlegging.

Så privilegerte vi er! Og så utrolig mye vi har å ta vare på, slik at vi også i framtida kan få glede oss over turer som denne. Samtidig som vi også har ansvar for å lære andre å bli glad i å ferdes ansvarlig i fjellet på naturens egne premisser. Vi vil ikke ha gondolbane til toppen av Vengetind med restaurant på toppen og et broket turistmylder, slik vi møter det i enkelte andre land. La oss ha råd til å la fjellområder ligge akkurat så tilgjengelig som vi finner dem nå. Vegbygginga har alt krympet avstandene også i høgfjellet, men la oss beholde de mulighetene vi har igjen til å kunne ta oss fram på egen hånd i urørt terreng, ut fra egne forutsetninger.

Tida går fort slike dager. Det er på tide å rive seg løs fra tankeflukten og komme seg ned. Det går en såkalt «normalveg» hit også, hvor det ikke er nødvendig å sikre. Denne skal vi gå ned. Stort sett er ruta gjort lett synlig ved hjelp av varding eller svak sti gjennom ura. Men det er bratt og mye løst fjell, så det gjelder å ta det med ro og være forsiktig så ikke stein løsner. Steinsprang er antakelig den største faren på slike turer. En uskyldig liten stein kan løse ut andre når den triller nedover. Disse får stadig større fart ned brattlandet samtidig som de sprer seg til alle kanter, hviner gjennom lufta og kan være livsfarlige å bli truffet av. Når fareropot «stein» lyder er det best å søke dekning og ha hjelmen på seg fortsatt. Det går som oftest bra. Sjøl om det ikke er like praktisk å hete Stein i alle situasjoner.

Snart stod det bare igjen å nyte sklituren ned noen lange snørenner på våt sommersnø med perfekte styringsmuligheter. De siste restene av kjeks og sjokolade ble fortært i det sola forsvant bak Holstind, før siste etappe til konfeksjonsfabrikken og glovarm brennsnut (den sunnmørske versjon av kjøttsuppe) ble unnagjort.

Langtidsplanen for Trondhjems Turistforening.

Av ERIK STABELL, medlem
av langtidsplanleggingsutvalget i TT

Langtidsplanen for Trondhjems Turistforenings virksomhet, som ble lagt fram på TT's generalforsamling i 1981, omfatter mer enn en plan for tiltakene på TT's hytter. Men kanskje har denne delen spesiell interesse for dem som ferdes i fjellet.

Planen skal være retningsgivende for administrasjonen, styret og alle andre instanser innenfor TT. Det vil etterhvert dukke opp forhold som gjør at det er nødvendig å endre prioriteringslista for tiltak på hyttene. Derfor vil planen med jevne mellomrom bli revidert (hvert 2. år for økonomien, hvert 4. for tiltakene på hyttene).

Den vedlikeholdsmessige situasjonen på endel av hyttene er dårlig. Hyttene har mangler i forhold til lover og forskrifter når det gjelder forhold for betjening, brannsikring, vannforsyning og avløp. Behovet for kapasitetsøkning er prekært på en hytte, Ramsjøhytta. Prioriteringa på kort sikt gir seg derfor selv: Det må satses på opprustning, ombygging og nybygging av eksisterende hytter slik at de kommer opp på en generelt bedre vedlikeholdsmessig standard, tilfredsstillende offentlige krav og bestemmelser som gjelder for slike overnattingssteder og får en akseptabel overnattingskapasitet.

Generelle målsettinger

Planen omfatter tiltak for perioden fram til 1990. I den generelle målsettinga for hyttene legges det vekt på først og fremst å bringe hyttene opp på en akseptabelt vedlikeholdsmessig standard. En har ikke funnet det ønskelig eller nødvendig å endre driftsformene